

Den internationale Kriminalistforenings Kongres i Bryssel 2.—5. August 1910.

Der er i vore Dage en vis Skepsis overfor Kongresser, man er tilbøjelig til at mene, at der spises mere, end der arbejdes. Maaske gælder det om andre af de 69 Kongresser af alle tænkelige Arter, som Bryssel i Sommer har huset, men om Kriminalisternes gælder det i alt Fald ikke. Her havde ubetinget det aandelige Overvægten; saavel Formiddag som Eftermiddag samlede man til 2—3 Timers lange Forhandlinger, og om end disse nok k u n d e være førte skriftlig og læste hjemme uden nogen Kongres, saa er det dog, i k k e m i n d s t for de smaa Nationer, af en vækkende Indflydelse at h ø r e de Spørgsmaal, der ogsaa dæmrer hos dem, ofte dog i diminutiv Udgave, behandlede paa et bredere Grundlag af Mænd, der befinder sig i Udviklingens Centrum, at gøre personligt Bekendtskab med dem, man kender fra Litteraturen eller fra Korrespondance osv. — Slet ingen Nordmænd eller Svenskere, 1 Finne og kun 4 Danske havde benyttet Lejligheden. Præsident var den belgiske Justitsminister de Lantscheere, som aabnede Kongressen med at udtale sin Tilslutning til Foreningens Program, der maaske kortelig kan udtrykkes som Kampen imod Kriminaliteten ved Midler, hentede fra et videnskabeligt Studium af dens Sammenhæng dels med Samfundsforholdene i Almindelighed og dels med Individernes sociale og aandelige Niveau.

Der er i dette Program aldeles ikke, som mange tror, noget som helst, der smager af moderne »Humanitet«, i dette

Ords banale Betydning, og under Forhandlingerne paa-pegedes da ogsaa med stor Alvor den stedse stigende Fare, der truer Samfundet fra Forbryderne, overfor hvilke man fordrede anvendt Midler af den mest indgribende Art.

Herom drejede sig det første og vigtigste Spørgsmaal, nemlig om Muligheden af i Lovgivningen at fastslaa, at visse Forbrydere skal betragtes som »almenfarlige« og derfor ikke straffes med tidsbestemt Straf for efter dennes Udløb atter at slippes løs paa Samfundet, men derimod uskadeliggøres, saa længe som de maa anses for »almenfarlige«.

Professor G a r ç o n fra Paris holdt herom et interessant Foredrag, hvori han i de almenfarliges Kreds inddrog ikke blot de praktisk talt uforbederlige Recidivister blandt Forbryderne, men ogsaa Folk, der uden at høre til denne Klasse dog ved deres Livsvaner eller Levemaade frembyder en stadig Trusel mod Samfundets Orden, f. Eks. Alfonsere, Vane- drankere, Bettlere og Vagabonder, eller Personer, som er saa degenererede eller defekte i aandelig Henseende, at deres Handlinger i Virkeligheden er ganske uberegnelige, selv om de ikke er egentlig forrykte.

Med Hensyn til de Foranstaltninger, Samfundet bør træffe overfor alle de Mennesker, der befinder sig i denne »*état dangereux*«, veg han ikke tilbage for Strenghed overfor F o r b r y d e r n e, men hævdede meget bestemt, at hvad enten man kaldte disse Foranstaltninger Straf eller Hjælp eller hvad som helst andet, burde de, for saa vidt de var forbundne med Frihedsberøvelse, aldrig kunne iværksættes i Følge et almindeligt Skøn om Personens Farlighed af Dommere eller Øvrighedspersoner eller Fængselsmænd eller alle disse i Forening, men L o v e n selv maatte nøjagtig fastslaa de faktiske Betingelser for en Almenfarligheds-Erklæring, hvortil — afset fra vitterlig forrykte — bl. a. a l t i d skulde kræves en begaaet Forbrydelse — »de ny Ideer maa ikke bringe de gamle Friheder i Fare!«

✱ Hans Frygt i saa Henseende fik iøvrigt en karakteristisk Illustration ved Professor N a b o k o f f s Beretning om, at

den russiske Afdeling af Foreningen for nogle Maaneder siden havde sammenkaldt sine Medlemmer til et Møde i St. Petersborg for at forhandle om det foreliggende Emne, men at dette næppe var begyndt, før det blev opløst af Politiet — »man an-saa os aabenbart for almenfarlige!«

Videregaaende end G a r ç o n, men ogsaa noget mere positiv i sine Forslag, var Professor v. L i s z t fra Berlin. De var egentlig ret enige om, hvilken Slags Personer der kunde være Tale om at betegne som almenfarlige, men medens G a r ç o n, som anført, altid vilde fordre en Forbrydelse begaaet, før han vilde anerkende Samfundets Ret til at gribe ind, holdt v. L i s z t paa, at der bør kunne træffes »sociale Forsvarsforanstaltninger« ogsaa overfor Vanedrankere og Sindssyge, selv om der endnu i k k e var begaaet nogen Forbrydelse, samt selvfølgelig overfor forsømte Børn og unge Mennesker, og han fandt ikke Friheden truet, naar det blot fastholdtes, at Loven skulde fastsætte de nærmere Betingelser og en Dommer træffe Afgørelsen i de enkelte Tilfælde om Foranstaltningernes Iværksættelse og Varighed.

Med Hensyn til Forholdsregler overfor de almenfarlige F o r b r y d e r e vilde v. L i s z t skelne mellem saadanne, der gaar ud paa at t i l p a s s e Individet efter Samfundets Fordringer (*mesures d'adaptation*), og saadanne, der sætter ham u d e n f o r Samfundet (*mesures d'élimination*). De første skulde anvendes d e l s overfor unge Forbrydere, som skulde underkastes Opdragelse under Statens Tilsyn indtil deres Myndighedsalder, og d e l s overfor Forbrydere, hvis egentlige Motiv er Dovenskab eller Drikfældighed, og som foreslaas anbragte henholdsvis i et Arbejdshus eller et Drankerasyl i et Tidsrum af indtil henholdsvis 5 og 3 Aar. — De, som skulde sættes udenfor, var d e l s de mere eller mindre utilregnelige Forbrydere, som skulde anbringes i særlige Anstalter, saa længe deres farlige Tilstand varede, og d e l s de uforbederlige Recidivister, der ogsaa skulde interneres, s a a længe som de kunde anses for almenfarlige, enten i en Strafanstalt eller i en speciel Internerings-Anstalt; til de al-

menfarlige skulde dog aldrig kunne henregnes politiske Forbrydere.

En Del af disse v. L i s z t's Forslag er jo allerede blevne til Virkelighed eller stærkt paa Vejen her i Norden. Om Vane-
drankeres tvungne Anbringelse i Drankerasyl er der alt for 10 Aar siden lovgivet i Norge, og Forslag derom er i Danmark vedtaget af Folketinget og foreligger nu Landstinget. Norge har ogsaa i mange Aar haft sit Kriminalasyl til Internering af farlige Sindssyge, og Forslag om et saadant foreligger i Danmark. Baade i Danmark, Norge og Sverige haves der Love om Tvangsopdragelse af unge Forbrydere. Norge har endelig ogsaa allerede i 1902 gjort et stort Skridt hen imod den omtalte Internering paa u b e s t e m t Tid af almenfarlige Forbrydere efter udstaaet Straffetid, dog saaledes, at den fortsatte Internering ikke kan vare længere end 3 Gange saa længe som den idømte Straffetid og højst 15 Aar. Vanskeligheden ved dette sidste Punkt er jo imidlertid den, at den Almenfarlighed, der skulde begrunde en saa indgribende Foranstaltning som Indespærring paa ubestemt Tid — om man kalder det Straf eller ikke, er nærmest en Smagsag — hyppig ikke lader sig fastslaa ved haandgribelige Beviser, da den ofte bunder i saadanne Karaktertræk, som kun kan være Genstand for personlig Iagttagelse og individuel Overbevisning, men som ingen Lov kan faa fat paa eller tilnærmelsesvis udtømme for dertil at knytte sine Regler. Navnlig veed enhver Praktiker, at der gives mangfoldige Gange straffede Personer, der paa ingen Maade kan betegnes som almenfarlige, og paa den anden Side Forbrydere, som kun er straffede en enkelt Gang for en maaske endog forholdsvis ubetydelig Forbrydelse, men om hvem dog alle, der kender dem, dommer, at de vil være i Stand til hvad som helst.

Den førte Forhandling kom imidlertid slet ikke nøjere ind paa dette Punkt, men holdt sig til de almindelige Principer, der jo altid er lettere at tumle med end Livet, og det overdroges Hovedbestyrelsen at forberede Spørgsmaalets

mere indgaaende Behandling til næste Kongres i 1913, for hvis Afholdelse i København der var stærk Stemning.

»Vidneudsagnets Psykologi« var næste Æmne. Jo mere Menneskeaanden omspænder, desto mere klar bliver den og saa paa sin egen Begrænsning. Talrige Undersøgelser og praktiske Eksperimenter*) har saaledes godtgjort, at man hverken iagttager nær saa sikkert eller husker nær saa nøje eller saa længe, som man selv tror, og hertil bidrager en uendelig Række af forskellige Omstændigheder. Selve Indtrykket eller Oplevelsen kan være kortvarig og maaske noget, man i Øjeblikket slet ikke tillægger særlig Betydning. Oplevelsen foregaar maaske under eller fremkalder selv en Tilstand af Haab, Spænding, Sorg, Frygt eller anden Sindsbevægelse, der lægger saa stærkt Beslag paa visse Sider af Iagttagelsesevnen, at andre Sider og maaske de, som det viser sig at komme an paa, træder helt i Skygge, ja selv om Iagttagelsen foregaar i fuldkommen Ro og personlig Uberørthed, viser det sig dog, at man altid kun optager et mere eller mindre ufuldstændigt Billede i sin Erindring. Tiden udvisker og forvansker yderligere Indtrykkene, og naar man da senere skal fremkalde Erindringsbilledet og gengive dette i Ord, bliver det hyppigst enten ganske ukorrekt eller usammenhængende, eller man konstruerer ganske ubevidst de manglende Led og producerer i god Tro et delvist Fantasibillede som sin virkelige Oplevelse.

Det er derfor højst risikabelt uden videre Kritik i Retsager at dømme paa Grundlag af selv intelligente og samvittighedsfulde Personers Vidnesbyrd, for ikke at tale om de ubegavede og letsindige, men da man paa den anden Side hverken i den civile eller kriminelle Retspleje kan undvære Vidnebeviset, er det af største Vigtighed for Jurister at kende disse Fakta for at kunne tage Hensyn til dem baade ved selve Vidneafhøringen og ved Bedømmelsen af de aflagte Vidnesbyrds Vægt.

*) Se Tidsskriftets Bind 25, S. 18, Bd. 26, S. 179 og Bd. 28, S. 268.

Herom holdt Professor C l a p a r è d e fra Genf et særdeles grundigt og instruktivt Foredrag og foreslog sluttelig, at et Kursus i Vidneudsagnets Psykologi skulde høre med til den juridiske Uddannelse. Om samme Emne oplæste derhos Statsanwalt W e r n e r fra Genf med Eksprestogsfart en Afhandling, der virkede ganske bedøvende paa Forsamlingen og næppe overbeviste nogen om andet, end at det ved saadanne Lejligheder bør være forbudt at læse sine Bidrag op.

Af noget mere speciel juridisk Art var de af Professorerne G a r r a u d fra Lyon og M o r i t z L i e p m a n n fra Kiel holdte Foredrag om Ønskeligheden af internationale Regler for Forbryderes Udlevering, da de hidtil gældende, forskellige for hvert Land, er saa upraktiske, indviklede og ugunstige for Retshaandhævelsen, at de, som den sidste Taler sagde, ikke kunde være behageligere for Forbryderne, om disse selv havde lavet dem. Ikke mindst denne Taler vakte ved sine omfattende Kundskaber og sin klare Fremstillingsform stærkt Bifald og megen Interesse for Spørgsmaalet, der under Nutidens lette Kommunikationsforhold i stedse stigende Grad kræver sin Afgørelse, hvortil det imidlertid vil være nødvendigt at opgive noget af den paa dette Punkt endnu raadende nationale Egoisme og af den doktrinære Beskyttelse af et Lands egne Undersaatter eller endog tilfældige udenlandske Beboere, selv om de er overbeviste Forbrydere.

Kongressens sidste Dag anvendtes til en Udflugt til den et Par Timers Jernbanekørsel fra Bryssel liggende By Ypres for at besøge den derværende Opdragelsesanstalt eller, som det hedder med et Navn, der ikke blot er mere velklingende, men sikkert ogsaa i høj Grad svarer til Virkeligheden: *école de bienfaisance*. Den optager dels Drengene fra 13—16 Aar fra bestemte Dele af Landet, som er domte for Løsgængeri, Btleri eller andre Forseelser, dels saadanne, der er indsatte efter Begæring af Forældrene.

Endelig indeholder Anstalten en særlig Afdeling for unge Mennesker, der tidligere har været paa Opdragelsesanstalter, men efter foreløbig Udskrivning og Anbringelse i Lære eller

lign. har opført sig saa slet, at de har maattet lages tilbage; denne Afdeling bestod af 53, som var anbragte i en Cellebygning for sig selv under ret fængselsmæssige Former.

I Hovedafdelingen var der 353 Elever, som præsenteredes i Gymnastik, Sang og Musik med et Blæscorkester paa 30—40 Drengene; deres Optræden og Ledelse havde et vist militært Tilsnit, som i Norden selvfølgelig strax vilde faa Etiketten »militaristisk«, men som dog utvivlsomt har en mere end udvortes disciplinerende Indflydelse paa en saadan Samling af uvorne Drengene, hentede ud fra for største Delen uordentlige hjemlige Forhold og fra et uregelmæssigt Liv i stort og smaat. Skal de kunne vænnes til at bøje sig for et ordnet Samfunds Fordringer, er det sikkert nyttigt, ja maaske nødvendigt, at disse træder dem i Møde under de kategoriske Former, som Kommando over større Samlinger af Mennesker nu en Gang kræver, uden at det individuelle Kendskab og Hensyntagen til den enkeltes Karakter og Evner derfor behøver at tilsidesættes. Et Udslag af just saadanne Hensyn var det da ogsaa, naar man fandt Drengene fordelt ved ikke mindre end 16 forskellige Slags Haandværk (Skræddere, Skomagere, Tøffelmagere, Savskærere, Sættlere, Trykkere, Bogbindere, Malere, Bygningssnedkere, Møbelsnedkere, Vognmagere, Drejere, Filehuggere, Mekanikere, Smede, Blikkenslagere) foruden ved Ager- og Havebrug. Med saadan faglig Uddannelse gik det meste af deres Dag, hvoraf iøvrigt ca. 3 Timer anvendtes til almindelig Skoleundervisning.

Det hele gjorde et fortrinligt Indtryk, og der syntes intet sparet i nogen Retning for at lægge alt til Rette med Hensynet til de Unges Opdragelse som det ene raadende; ikke mindst interessant er det at notere, at man raadete over et Personale paa ialt 73 Personer.

Det var ikke uden en vis Betænkelighed, at vi faa Danske horte alle de fremmede Tungemaal skilles med et »paa Gensyn i København«, og man maa oprigtig haabe, at Dansk Kriminalistforenings Bestyrelse, hvem det til den Tid vil tilfalde at forestaa Modets Ordning, i Tide vil gore Skridt til at

hidføre den Tilslutning fra de øvrige nordiske Lande, som i alle Henseender vil tiltrænges for at give Mødet et fyldigt Indhold.

Ved Programmets Fastsættelse bør man derhos tilstræbe, at Forhandlingerne fra Bryssel kan *f o r t s æ t t e s*, og derfor som Grundlag lade trykke et Uddrag af disse. Den kostbare Tid behøver da ikke at spildes ved paany at tage Æmnerne op helt fra Begyndelsen, men man kan give disse den *s p e c i e l l e* Udformning, der alene kan føre ud over de vidtstvævende Katheder-Deklamationer til virkelige Resultater.

S. Grundtvig.
